

19/11/58
สมาน

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดน่าน
เลขรับ 1334
วันที่ 21 ก.ย 2548
เวลา 10.00 น.

ที่ มท 0804.3/ว 1802

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสิมา กทม. 10300

12 กันยายน 2548

เรื่อง การรื้อถอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของราษฎรในเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาเช่าที่ดิน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0901/0957
ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2548

พร้อมนี้ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการใช้
อำนาจของกรมสรรพากรว่า กรมสรรพากรมีอำนาจอายัดเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้รับจ้างที่ได้มอบให้
องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาโดยอาศัยอำนาจตาม
มาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร ได้ รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและกรุณาแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายรัชชัย ฟ้าอึ้งกูร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. 0-2241-9034

โทรสาร 0-2241-9035

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๑/

๐๔๕๐๗

การวินิจฉัยและให้เหตุผล	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ 174	เลขรับ 44301
วันที่ 19 ส.ค. 48	วันที่ 19 ส.ค. 2548
	เวลา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ทารือกรรมกรรมสรรพากรมีคำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องในเงินค่าประกันการปฏิบัติตามสัญญา
รับเหมาก่อสร้าง

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้อำนาจของกรมสรรพากร
ตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการอายัดหลักประกันการปฏิบัติตาม
สัญญารับเหมาก่อสร้าง

ตามที่กรมสรรพากรได้ขอหารือเกี่ยวกับการใช้อำนาจของกรมสรรพากรตาม
มาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงการคลัง
(สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมสรรพากร) และกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและ
มีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย อนึ่ง สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตาม
ระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔

ฝ่ายกฎหมายการคลัง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔ ต่อ ๔๒๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

๑๙ ส.ค. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๔๔๘/๒๕๔๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การใช้อำนาจของกรมสรรพากรตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร
ในการอายัดหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง

กรมสรรพากรได้มีหนังสือ ส่วนที่ ๓๓๓๒/๓๗๖๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแตรคเตอร์เป็นหนี้ภาษีอากรค้าง กรมสรรพากรจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากรที่ให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากร ทำการอายัดสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแตรคเตอร์ ผู้รับจ้าง ในเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้างตามสัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๕ ที่มีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน จึงได้ขอหารือเรื่องดังกล่าวไปยังอัยการจังหวัดน่าน ซึ่งอัยการจังหวัดน่านได้ให้ความเห็นและส่งข้อหารือไปยังสำนักงานอัยการเขต ๕ และอธิบดีอัยการเขต ๕ ได้ให้ความเห็นและส่งข้อหารือไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานอัยการสูงสุดได้ตอบข้อหารือตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๑๗/๒๑๔๗๔ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงอธิบดีอัยการเขต ๕ ว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแตรคเตอร์ ผู้รับจ้างยังคงมีข้อผูกพันตามสัญญาโดยต้องรับประกันความชำรุดบกพร่องของงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ ๗ สิทธิเรียกร้องของผู้รับจ้างในเงินค้ำประกันจึงยังไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะพ้นระยะเวลาดังกล่าว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านจึงมีสิทธิที่จะเก็บเงินค้ำประกัน เพื่อเป็นประกันความชำรุดบกพร่องได้จนกว่าจะหมดภาระการค้ำประกันแล้ว จึงปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของกรมสรรพากรต่อไป

กรมสรรพากรพิจารณาแล้วเห็นว่า เงินค้ำประกันของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแตรคเตอร์ เป็นเพียงการประกันความชำรุดบกพร่องของงานตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง อันเป็นข้อตกลงทางแพ่งระหว่างคู่สัญญา ไม่มีผลผูกพันกรมสรรพากรซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เงินค้ำประกันตามสัญญาจึงเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแตรคเตอร์ ด้วยเหตุนี้ กรมสรรพากรจึงสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร อายัดสิทธิเรียกร้องใน

ส่งพร้อมหนังสือ ส่วนที่ ๓๓๓๒ ที่ นร ๐๔๐๑/๐๔๕๕ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เงินค้ำประกันได้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านไม่มีสิทธิยึดหน่วงเงินจำนวนดังกล่าวไว้ โดยต้องส่งมอบตามคำสั่งอายัดให้กรมสรรพากร กรมสรรพากรจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงแนวทางในการดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสรรพากร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว สรุปความได้ว่า กรมสรรพากรมีความประสงค์จะขอหารือว่า กรมสรรพากรมีอำนาจอายัดเงินจำนวน ๖๕,๘๐๐ บาท ซึ่งหักหุ้นส่วนจำกัดทางตรงแทรกเตอร์ ผู้รับจ้างได้นำมามอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้างตามสัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๕ เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา มิใช่อายัดสิทธิเรียกร้องในเงินดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร^๑ แล้ว เห็นว่า กฎหมายให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในการสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐได้รับภาษีอากรค้างซึ่งแตกต่างจากสิทธิของเจ้าหนี้ในคดีแพ่งทั่วไป นอกจากนี้ เพื่อให้การยึดหรืออายัดบรรลุวัตถุประสงค์ กฎหมายได้ห้ามผู้ใดทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่บุคคลอื่นซึ่งทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด มิฉะนั้นจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ดังนั้น

“มาตรา ๑๒ ภาษีอากรซึ่งต้องเสียหรือนำส่งตามลักษณะนี้ เมื่อถึงกำหนดชำระแล้ว ถ้ามิได้เสียหรือนำส่งให้ถือเป็นภาษีอากรค้าง

เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง อำนาจดังกล่าวอธิบดีจะมอบให้รองอธิบดีหรือสรรพากรเขตก็ได้

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจเช่นเดียวกับอธิบดีตามวรรคสองภายในเขตท้องที่จังหวัดหรือนายอำเภอนั้น แต่สำหรับนายอำเภอนั้นจะใช้อำนาจสั่งขายทอดตลาดได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติรัฐมนตรี

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และเงินภาษีอากรค้าง ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรตามวรรคสอง ให้หมดความรวมถึง ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย

ในการพิจารณาข้อหาหรือจึงต้องพิจารณาเสียก่อนว่า เงินซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์นำมาวางเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้างไว้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ผู้ต้องรับผิดชอบอากรหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ว่าเงินซึ่งเป็นหลักประกันนั้นจะอยู่ในความครอบครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านผู้ว่าจ้างก็ตาม แต่ก็เป็นผลของข้อตกลงตามสัญญารับเหมาก่อสร้างซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านมีสิทธิตามสัญญาในการรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้เท่านั้น และตามข้อ ๓ ของสัญญาดังกล่าว เมื่อสัญญาสิ้นสุดผูกพัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านจะต้องคืนหลักประกันให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ต่อไป ดังนั้น トラบใดที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านยังมีได้ใช้สิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินซึ่งเป็นหลักประกันดังกล่าวจึงยังคงเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ ด้วยเหตุนี้ กรมสรรพากรจึงมีอำนาจอายัดเงินซึ่งเป็นหลักประกันตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ได้ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งอายัดตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ที่ สภ.(๘) ๑๐๗๑-๑๐๗๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ อายัดสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ ในเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง สัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๕ จำนวน ๖๕,๘๐๐ บาท (ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ๓๐๑ เลขที่ ๐๐๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน

ข้อ ๓ หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะที่ทำสัญญานี้ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็นเงินสดเป็นจำนวนเงิน ๖๕,๘๐๐ บาท (หกหมื่นห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้าง เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้ หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างจะคืนให้เมื่อผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ ๑๗ สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเอง หรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต้องมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้าง สิ่งก่อสร้างขึ้นชั่วคราว สำหรับงานก่อสร้างและวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนเอาไว้ เพื่อการปฏิบัติงานตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมด หรือบางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติงานและค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จตามสัญญา และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ ๑๘ การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่าย หรือจากเงินประกันผลงานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาก็ได้

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับและค่าเสียหายแล้ว ยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

๒๕๔๕) มิใช่อายัดเงิน ๖๕,๔๐๐ บาท ดังนั้น หากกรมสรรพากรประสงค์จะอายัดเงินก็ชอบที่จะแก้ไขคำสั่งให้ถูกต้องต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๔๘

บันทึกข้อความ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูล
เลขที่ 5545
วันที่ 5 มี.ค. 2548

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. 0-2243-6632

ที่ มท 0804.4/ ๑ 1694 วันที่ 31 สิงหาคม 2548

เรื่อง การหาวิธีการเพื่อยกทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีอากร

เรียน ผู้บริหารส่วนราชการในสังกัด สด.

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 12) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสรรพากรในประเด็นที่ว่า กรมสรรพากรมีอำนาจอายัดเงินซึ่งค้างหนี้ส่วนจำกัด ทางคงเหลือเคอร์ ผู้รับผู้ได้นำเงินไปห้องจัดการบริหาร ส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้างตามสัญญาเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ภาษีอากรสิทธิเรียกครองในเงิน ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร ได้หรือไม่ และมีความเห็นโดยสรุปว่า กฎหมาย ดังกล่าวให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการตั้งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบ เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้โดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือตั้งเพื่อให้รัฐได้รับภาษีอากรค้าง ซึ่งแตกต่างจากสิทธิของเจ้าหน้าที่ในคดีแห่งทั่วไป ดังนั้น แม้ว่าเงินซึ่งเป็นหลักประกันนั้นจะอยู่ใน ความครอบครองของผู้ว่าจ้างก็ตาม แต่ก็ยังเป็นผลของข้อตกลงตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง ซึ่งผู้ว่าจ้างมีสิทธิ ตามสัญญาในการรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้เท่านั้น และตามสัญญาดังกล่าว เมื่อสัญญาสิ้น ผลผูกพัน ผู้ว่าจ้างจะต้องคืนหลักประกันให้แก่ผู้รับจ้าง เพราะฉะนั้น ตราบคิตที่ผู้ว่าจ้างยังมิได้ใช้สิทธิรับ หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินซึ่งเป็นหลักประกันดังกล่าวจึงยังคงเป็นทรัพย์สินของผู้รับจ้าง กรมสรรพากรจึงมีอำนาจอายัดเงินซึ่งเป็นหลักประกันได้ตามกฎหมาย รายละเอียดปรากฏตามบันทึก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้อำนาจของกรมสรรพากร ตามมาตรา 12 แห่งประมวล รัษฎากร ในการอายัดหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง (เรื่องเสร็จที่ 498/2548) ที่ส่งมา พร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายธวัชชัย พิกอังกูร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เรื่องเสร็จที่ ๔๔๔/๒๕๔๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การใช้อำนาจของกรมสรรพากรตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร
ในกรณีขัดหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง

กรมสรรพากรได้มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๓๒/๓๗๖๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดหางดงแทรคเตอร์เป็นหนีภาษีอากรค้าง กรมสรรพากรจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากรที่ให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบภาษีอากร ทำการอายัดสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัดหางดงแทรคเตอร์ ผู้รับจ้าง ในเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้างตามสัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๔ ที่มีข้อตกลงการบริหารส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน จึงได้ขอหารือเรื่องดังกล่าวไปยังอธิบดีกรมการคลังจังหวัดน่าน ซึ่งอธิบดีกรมการคลังจังหวัดน่านได้ให้ความเห็นและส่งข้อหารือไปยังสำนักงานอธิบดีกรมการคลัง เขต ๕ และอธิบดีอธิบดีกรมการคลัง เขต ๕ ได้ให้ความเห็นและส่งข้อหารือไปยังสำนักงานอธิบดีกรมการคลังสูงสุด และสำนักงานอธิบดีกรมการคลังสูงสุดได้ตอบข้อหารือตามหนังสือสำนักงานอธิบดีกรมการคลังสูงสุด ที่ อส ๐๐๑๗/๒๕๔๗๔ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงอธิบดีอธิบดีกรมการคลัง เขต ๕ ว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดหางดงแทรคเตอร์ ผู้รับจ้างยังคงมีข้อผูกพันตามสัญญาโดยต้องรับประกันความชำรุดบกพร่องของงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ ๗ สิทธิเรียกร้องของผู้รับจ้างในเงินค้ำประกันจึงยังไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะพ้นระยะเวลาดังกล่าว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านจึงมีสิทธิที่จะเก็บเงินค้ำประกัน เพื่อเป็นประกันความชำรุดบกพร่องได้จนกว่าจะหมดภาระการค้ำประกันแล้ว จึงปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของกรมสรรพากรต่อไป

กรมสรรพากรพิจารณาแล้วเห็นว่า เงินค้ำประกันของห้างหุ้นส่วนจำกัดหางดงแทรคเตอร์ เป็นเพียงการประกันความชำรุดบกพร่องของงานตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง อันเป็นข้อตกลงทางแพ่งระหว่างคู่สัญญา ไม่มีผลผูกพันกรมสรรพากรซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เงินค้ำประกันตามสัญญาจึงเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดหางดงแทรคเตอร์ ด้วยเหตุนี้ กรมสรรพากรจึงสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร อายัดสิทธิเรียกร้องใน

ส่งพร้อมหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑/๐๔๔๔ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณาข้อหาหรือจึงต้องพิจารณาเสียก่อนว่า เงินซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์นำมาวางเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้างไว้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ผู้ต้องรับผิดชอบอากรหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ว่าเงินซึ่งเป็นหลักประกันนั้นจะอยู่ในความครอบครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านผู้ว่าจ้างก็ตาม แต่ก็เป็นผลของข้อตกลงตามสัญญารับเหมาก่อสร้างซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านมีสิทธิตามสัญญาในการรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้เท่านั้น และตามข้อ ๓ ของสัญญาดังกล่าว เมื่อสัญญาสิ้นสุดผูกพัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านจะต้องคืนหลักประกันให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ต่อไป ดังนั้น ทรัพย์สินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านยังมีได้ใช้สิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินซึ่งเป็นหลักประกันดังกล่าวจึงยังคงเป็นทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ ด้วยเหตุนี้ กรมสรรพากรจึงมีอำนาจอาudit เงินซึ่งเป็นหลักประกันตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ได้ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งอายัดตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ที่ สก.(๔) ๑๐๗๑-๑๐๗๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ อายัดสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัดทางดงแทรกเตอร์ ในเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญารับเหมาก่อสร้าง สัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๖๕,๔๐๐ บาท (ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ๓๐๑ เลขที่ ๐๐๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน

ข้อ ๓ หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะทำสัญญานี้ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็นเงินสดเป็นจำนวนเงิน ๖๕,๔๐๐ บาท (หกหมื่นห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้าง เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้ หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างจะคืนให้ผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ ๑๗ สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเอง หรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต่อมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้าง สิ่งก่อสร้างอื่นชั่วคราว สำหรับงานก่อสร้างและวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนเอาไว้ เพื่อการปฏิบัติงานตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมด หรือบางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติงานและค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จตามสัญญา และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเขาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ ๑๘ การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเขาจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่าย หรือจากเงินประกันผลงานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาก็ได้

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับและค่าเสียหายแล้ว ยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

๒๕๔๔) มีใช้อยู่เงิน ๖๕,๘๐๐ บาท ดังนั้น หากกรมสรรพากรประสงค์จะอายัดเงินก็ชอบที่จะแก้ไขคำสั่งให้โอนต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๔

เงินค่าประกันได้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านไม่มีสิทธิยึดเหนี่ยวเงินจำนวนดังกล่าวไว้ โดยต้องส่งมอบตามคำสั่งอายัดให้กรมสรรพากร กรมสรรพากรจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถึงแนวทางในการดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสรรพากร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว สรุปความได้ว่า กรมสรรพากรมีความประสงค์จะขอหารือว่า กรมสรรพากรมีอำนาจอายัดเงินจำนวน ๖๔,๔๐๐ บาท ซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัดห้างคงแตรคเตอร์ ผู้รับจ้างได้นำมามอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ผู้ว่าจ้างตามสัญญาเลขที่ ๑๐๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา มิใช่อายัดสิทธิเรียกร้องในเงินดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร* แล้ว เห็นว่า กฎหมายให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในการสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐได้รับภาษีอากรค้างซึ่งแตกต่างจากสิทธิของเจ้าหนี้ในคดีแพ่งทั่วไป นอกจากนี้ เพื่อให้การยึดหรืออายัดบรรลุวัตถุประสงค์ กฎหมายได้ห้ามผู้ใดทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่บุคคลอื่นซึ่งทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด มิฉะนั้นจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ดังนั้น

*มาตรา ๑๒ ภาษีอากรซึ่งต้องเสียหรือนำส่งตามลักษณะนี้ เมื่อถึงกำหนดชำระแล้ว ถ้ามิได้เสียหรือนำส่งให้อธิบดีเป็นภาษีอากรค้าง

เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง อำนาจดังกล่าวอธิบดีจะมอบให้รองอธิบดีหรือสรรพากรเขตก็ได้

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจเช่นเดียวกับอธิบดีตามวรรคสองภายในเขตท้องที่จังหวัดหรือนายอำเภอนั้น แต่สำหรับนายอำเภอนั้นจะใช้อำนาจสั่งขายทอดตลาดได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติรัฐมนตรี

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และเงินภาษีอากรค้าง ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรตามวรรคสอง ให้หมายความรวมถึง ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดในหุ้นส่วนนิติบุคคลด้วย